



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

28. De Officio Vicarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

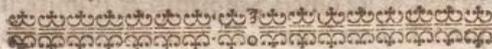
Nunc sequitur de officio Sacristæ, qui in c. 1. §. ad thesaurarium. dist. 25. The-
saurius, & in l. fin. §. fin. C. de Bonis auctorit.
jud. possid. Cimeliarcha appellatur.

§. I.

I Sacrista dicitur à rerum sacrarum custo-
dia, quasi sacristans, & est ille Ecclesiæ Mini-
ster, qui immediatam curam sacri thesauri ha-
bet: Barthol. Cartag. h. t. observ. 1.

§. II.

2 Ad Officium Sacristæ spectat custodia sacro-
rum vasorum, vestimentorum, & totius the-
sauri Ecclesiæ, nec non ceræ & olei ad lumi-
naria pertinentis. Text. in c. un. h. t. Ex quo
patet Sacristam de jure communi nudum ob-
tinere officium sine ulla jurisdictione, aut
præminentia; quamvis de consuetudine, aut
particularibus statutis in quibusdam Ecclesiis
dignitate præfulgeat, cum ei S. Pontifex cau-
sarium cognitionem: quandoque delegaverit
juxta c. 32. de Officio delegati c. 11. de Foro
compet. c. 18. de Convers. conjug. Vallens.
h. t. n. 3.



TITULUS XXVII.

De Officio Custodis.

SUMMARIA.

1. Custos quis? 2. Ejus Officium.

Subjicitur de Officio Custodis, qui quasi
Minister est Sacristæ, teste Glossâ & Pa-
norm. ad Rubr. h. t.

§. I.

I Describitur autem Custos, quod sit is, cui
ea, quæ Ecclesiæ competunt, custodienda
committuntur. c. 1. h. t.

§. II.

2 Officium Custodis est, obedire Archidiacono,
cui subest: ad horas Canonicas tintin-
bula jussu Archidiaconi pulsare: omnia orna-
menta, linteamina & utensilia Ecclesiæ custo-

dire: lampades & laternas vigilanter accen-
dere & extinguere: incensum & luminaria
curare: panem & vinum ad missam celebran-
dam omni tempore præparatum habere: de-
nique oblationes, elemosynas, & decimas
absente Episcopo de licentia Archidiaconi in-
ter Fratres dividere. d. c. 1. & 2. h. t. Ex
quibus constat munus Custodis de jure com-
muni esse nudum officium, idque commune,
ac ferme idem cum officio Sacristæ: unde
plerisque in locis tantum est alter eorum,
Azor. Instit. moral. p. 2. lib. 2. c. 16. q. 8.

TITULUS XXVIII.

De Officio Vicarii.

SUMMARIA.

1. Vicarius quis?

2. Vicarius alius natus, alius datus. 3. Alius genera-
lis, alius foraneus.

4. Usque 8. Quis possit constituere Vicarium gene-
ralem?

8. 9. 10. Vicarius debet esse Clericus sacularis, & præ-
bata doctrina.

11. 12. Constitui potest Vicarius unus vel plures. 13. 14.
vel in spiritualibus, vel in temporalibus.

14. Quomodo 15. & ob quem finem assumatur Vicarius?

16. usque 23. Vicarii generalis officium & potestas.

23. usque 30. Quibus modis finiatur potestas Vicarii.

30. 31. Vicarius in Dshinis alius est temporalis, alius
perpetuus.

32. Episcopus nequit instituere Vicarium perpetuum
in Parochia Monasterio pleno jure incorporata.

33. Cura animarum residet penes Vicarium perpe-
tuum.

Nomine Vicarii generaliter omnis ille in-
teligitur, qui vicem alicujus gerit, seu
qui loco alterius substituitur. In hoc tit. au-
tem potissimum agitur de Vicario Episcopi, qui
recepto more loquendi simpliciter Vicarius
vocatur.

§. I.

Definitur Vicarius Episcopi, quod sit is, cui
commissa est jurisdictio sive voluntaria, sive
contentiosa, quam vice Episcopi exercent.

§. II.

§. II.

2 *Dividitur* Episcopi Vicarius I. in legitimum, seu natum, & datum. Legitimus est, qui ab ipsa lege constituitur, sicut v. g. Archidiaconus, & Archipresbyter, qui ipso jure ratione dignitatis & officii proprii, quo funguntur, sunt quasi nati Vicarii: etsi non tam Vicarii, quam ex proprio officio Archidiaconus & Archipresbyter dici soleant. Vicarius datus est, qui nullum proprium officium habet, sed merè vicarius est, & Episcopi vices ex ejus commissione subit.

3 II. Episcopi Vicarius dividitur in generalem, & foraneum. Generalis est ille, qui per totam Diocesim vices Episcopi agit, atque idem cum Episcopo tribunal habet. Foraneus dicitur, qui solummodo ad certam partem Diocesis deputatur, & foris extra sedem Episcopalem Vicariam jurisdictionem exercet,

Porro Vicarius generalis tripliciter constituitur: nimirum vel in temporalibus tantum, vel in spiritualibus tantum, vel in temporalibus & spiritualibus simul. Si constituitur in temporalibus tantum, rectius *æconomus* Ecclesie appellatur, neque ordinariè venit nomine Vicarii generalis, qui personas præcipuè & jurisdictionalia respicit. Si constituitur in spiritualibus tantum, puta in causis matrimonialibus, beneficialibus, ac hujusmodi, communiter *Officialis* salutatur, èstque propter excellentiam officii in dignitate positus; non item Vicarius in temporalibus tantum, sicut nec Foraneus. *Clem. 2. de Rescript.* juncto *c. 11. Eod. in 6.* quia isti non habent specialem præminentiam in Ecclesia de Jure concessam. Si demum in spiritualibus simul & temporalibus constitutus sit, tunc simpliciter Vicarius generalis dicitur: quamvis aliàs ad hoc, ut quis sit, & dicatur Vicarius generalis, sufficiat potestas & administratio in spiritualibus tantum, prout colligitur ex *Trid. sess. 13. de*

Ref. c. 2. & c. 3. de temporibus Ordin. in 6. ubi expressè fit mentio generalis Vicarii in spiritualibus. P. Engl. *h. r. n. 4.*

§. III.

Causa efficiens Vicarii est, qui eum constituit. Potest autem constituere I. Episcopus, & quidem solus sine consensu Capituli, ut tradit Hostiensis in *Summa h. r. sub n. 4.* Pannorm. in *c. 5. n. 4. Eod.* attestans ita servari de consuetudine. Azor. *Institut. moral. p. 2. lib. 3. c. 6. q. 14.*

5 An verò Episcopus teneatur assumere Vicarium seu officialem generalem? non convenit inter DD. Affirmat Vallensis *h. r. f. 2. n. 3.* Negat Barb. *de Offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 54. n. 125.* referens pro se diversas decisiones Rotæ Romanæ. Ego distinguo: an Diocesis aliqua tam ampla sit, & tot Episcopi occupationes, ut ipse solus per se absque subsidio Vicarii moraliter loquendo omnia & singula expedire nequeat, vel num sine notabili defectu omnia facillè solus valeat administrare, propter extraordinariam v. g. in rebus gerendis dexteritatem & industriam, vel propter diocesis angustiam, aut occupationum paucitatem, quemadmodum in pluribus locis, præsertim Italiæ, videmus, Episcoporum districtum sæpiùs ultra unam, aut alteram civitatem non extendi. Priori casu affirmo, suadetque naturalis ratio, Episcopum ad constituendum Vicarium generalem adigi posse: cum teneatur ad perfectam, & competentem executionem sui officii vel per se, vel per alium, scilicet Vicarium, ne Ecclesia vel subditi detrimentum aliquod ex defectu curæ Episcopalis patiantur. Neque sufficere videtur, pro quolibet singulari actu diversos suo tempore deputare: nam exinde frequenter suboriretur aliqua confusio in Ecclesia propter multitudinem talium deputatorum, qui sæpiùs pro suspectis haberentur, aut diversas inter se, & contrarias sententias fer-

ferrent. Posteriori casu, si nempe consideratis omnibus circumstantiis solus velit, ac convenienter possit propter angustiam v. g. Diocesis totum Episcopale onus ferre, nego; nec apparet, quare ad constituendum Vicarium cogi deberet, cum Vicarius Episcopalis non nisi in supplementum à Jure concedatur, & tota potestas Episcopalis, exercitiūque jurisdictionis principaliter ipsi Episcopo competat. Colligitur hæc distinctio *ex c. inter cetera. 15. de Officio Judicis ordin.* ubi Episcopo ex supposito duntaxat, quod per se sufficientes non sint, Vicarius assumere jubentur, Vid. Pirrhing *h. t. n. 28.*

6 II. Vicarium etiam generalem non tantum potest, sed debet constituere Capitulum sede vacante. Trident. *sess. 24. de Reform. c. 16.* ubi ita statuit: *Capitulum sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, acononum unum vel plures fideles ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in Jure Canonico sit Doctor, vel Licentatus, vel aliàs idoneus: si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devolvatur; vel si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta œconomum & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem Ecclesiam vacantem promotus ex iis, qua ad eum spectant, ab eisdem œconomis, Vicario, & aliis quibuscunque Officialibus, & Administratoribus, qui sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat Officiorum, Jurisdictionis, Administrationis, aut cujuscunque*

eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint, &c.

III. Licet Vicarius generalis Episcopi nequeat creare alium Vicarium generalem, totum quasi officium à se abdicando, & in alium transferendo, arg. *c. 4. h. t.* potest tamen unum vel alteram causam delegare. Glossa *in c. 1. Eod. in 6. & secundum Molinam de J. & F. tr. 5. disp. 10. n. 5.* ex legitima causa absentia, aut ægritudinis, etiam alium, qui ex eodem tribunali judicet, generaliter substituere: cum hæc omnia aliis curam, & potestatem ordinariam habentibus concessa sint. Quæ vera quidem videntur, si interveniat consensus Episcopi; absque hoc verò censeo Vicarium generalem nec ad breve & modicum tempus alium surrogare posse; nam et si jurisdictionem ordinariam habeat, ut infra *in Tit. de Officio Judicis ordin. s. 4.* probabimus, habet tamen non nisi dependenter ab Episcopo, cui substitutus est in eodem tribunali. Azor. *d. l. 3. c. 43. q. 3.*

§. IV.

Subiectum Vicariatus Episcopalis est is, qui in Vicarium assumitur, in quo requiro I. ut sit Clericus: *ideorum est enim Laicum Vicarium esse Episcopi, & saculares in Ecclesia judicare. c. in nova. 22. causa 16. q. 7.* Quod tamen non obstat, quia Laicus consiliarius seu assessor ipsius Episcopi, vel Vicarii esse possit; siquidem suggerendo ea, quæ juris sunt, non pertractat negotia Ecclesiastica, cum ipse nihil exequatur; quamvis convenientius haud dubio foret, si nullo modo ad causarum Ecclesiasticarum decisionem adhiberentur Laici, supposito, quod Ecclesiastici habiles ad dandum in similibus consilium adsint, prout ex Felino & Decio notat Vall. *h. t. s. 3. n. 2. in fine.* II. Requiro, ut sit Clericus sæcularis, non regularis, ne hic sæcularibus se immisceat, nisi cum licentia sui Prælati. Textus & Glossa

in c. 6. *causa* 16. q. 1. Posse verò Religio-
sum cum licentia sui Prælati esse Vicarium ge-
neralem Episcopi, modò legitimè natus sit,
& habeat secum socium sui Ordinis, ex com-
muni DD. sententia tradit Barbosa *de Officio*
& potest. Episcopi alleg. 54. n. 12. Excipitur
Religiosus Ordines Mendicantium, qui ne-
quidem ex consensu sui Superioris assumi po-
test. Clem. 1. §. *ad prioratus. de Regularib.*
1011. Requiro, ut sit saltem in iure Canonico
Doctor aut Licentiatus, vel aliàs, quantum
fieri potest, idoneus juxta Trident. d. *sess.* 24.
c. 16. alioquin obligabitur Episcopus, si quid
Vicarius in officio suo non rectè egerit; gene-
rale namque est, quòd Dominus seu Princi-
palis obligetur ex culpa officialis, si negligenti-
am, aut minus idoneam præferat aut scien-
ter toleraverit. Pirrhing *h. r. n.* 67.

11. Cæterum non repugnat, quin quandoque
duo constituantur ab Episcopo in Diocesi,
præsertim ampla, officiales vel Vicarii, quo-
rum unus principalis sit, & ad quem literæ
Apostolicæ destinantur, alter verò præsit
Consistorio Episcopi in quibusdam tantum
causis, v. g. in matrimonialibus. Quin imò non
obstat, quin pro faciliori negotiorum tracta-
tione bini æquè principales Vicarii generales,
pro tota diocesi creentur, ut patet *ex c. quonia.*
1214. *de Officio Jud. ordin.* Quo casu si Pon-
tifex causam aliquam deleget Vicario gene-
rali, nec constet de quo senserit, discordant
Interpretes, uter eorum præferendus sit? Ali-
qui cum Glossa in c. 14. *de Officio deleg.* pu-
tant, illum præferendum, adeoque judicem
esse, quem actor consentiente reo elegerit:
quia de illo sensit, cum literas impetravit. Si
verò partes discordent, dicunt esse illum,
cui primò fuerint literæ præsentatæ, vel qui
aliunde dignior est; quam sententiam in re-
bus non contentiosis v. g. in dispensationi-
bus, vel aliis similibus commissionibus veri-
simam existimat Sanchez *de Matrim. lib.* 8.

disp. 27. n. 37. Alii defendunt, neutrum
cum effectu esse judicem delegatum, donec
Papa delegans declaret, quem ex illis intel-
lexerit, prout in simili dicitur, quando no-
minatur tutor incertus. l. *duo sunt* 30. ff. *de*
Testam. tut. Delegatio tamen propter hanc
incertitudinem non vitatur, tamen *in c.* 10.
de Rescriptis delegatio incerta irrita decerna-
tur; id enim verum est, quando Judex omni-
no incertus datus est, secus si ex certis incer-
tus delegatus est. Alii statuunt e contra in si-
mili casu ambos simul judices esse. Latè
Berojus apud Sanchez *cit. n.* 37. Quam opi-
nionem tunc admiserim, quando negotium
ulteriore dilationem non patitur, & pericu-
lum in mora est.

§. V.

Objectum Vicarii Episcopi sunt negotia, 13
quorum administratio eidem committitur.
Potest autem committi I. administratio spi-
ritualium quo ad jurisdictionem, quæ con-
sistit in excommunicando, suspendendo, in-
terdicendo, conferendo beneficia, instituen-
do, confirmando, eligendo, visitando, in-
quirendo, corrigendo, dispensando & si-
milibus. II. Administratio spiritualium quo
ad Ordinem, quæ consistit in ordinando,
chrismate conficiendo, virginibus benedi-
cendis, Ecclesiis, altaribusque consecran-
dis, &c. III. Administratio temporalium,
quæ versatur in jurisdictione omnimoda tam-
meri, quam mixti imperii exercendi, atque
etiam circa actus quosdam extra judiciales,
puta circa bonorum temporalium alienatio-
nem, locationem censuum, reddituum, & pen-
sionum exactionem, aut collectionem. Pir-
rhing *h. r. n.* 27. §. *Porro.* Azor *d. p.* 2. *lib.* 3.
c. 43. q. 7.

§. VI.

Ad formam, seu modum, quo constitui-
tur Vicarius Episcopi referenda est scriptura; 14

S 2

li-

licet enim absolutè etiam solò verbò Vicarius Episcopi creari possit, requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem ejusdem, si à partibus negetur, constitutum esse Vicarium, vel in dubium vocetur: quia scripturæ auctoritas requiritur ad probandum judicem ordinarium, ut docet Jafon in l. more §. n. 63. ff. de Jurisditt. Formulam verò creandi Vicarium generalem tradit & copiosè exponit Azor. d. c. 43. q. 11. & c. 46. q. 1.

§. VII.

15 *Finis*, ob quem Vicarius assumitur, est, ut dum Episcopi per se ipsos omnia exequi non possunt propter distantiam locorum, copiam causarum, hominumque multitudinem, in suo munere per eum subleventur, at vicem eorum sustineat.

§. VIII.

16 *Effectus* est, quòd Vicarius Episcopi per commissionem officii sui sibi factam possit expedire causas ad Episcopalem jurisdictionem pertinentes. Et quidem Vicarius generalis, seu officialis Episcopi eandem jurisdictionem habet cum Episcopo, utpote cui in Episcopali tribunali seu Auditorio substitutus est. Unde etiam vice-Dominus dicitur in c. 15. de *Judiciis*. Ex quo

17 Deduces I. Vicarium generalem post Episcopum, cujus vices subit, primum locum obtinere præ Canonicis, saltem si loquamur de pertinentibus ad tribunal Episcopale, quod addo: quia in aliis actibus, ut sessione in Choro, processionibus, &c. servanda videtur cujusvis Ecclesiæ consuetudo. arg. l. 1. C. de *Officio Vicarii*.

18 Deduces II. à Vicario generali ad Episcopum appellari non posse, non obstante ullâ consuetudine juxta c. 2. de *Consuet. in 6. c. Romana 3. de Appellat. in 6.* Ratio est: quia appellatio esse non potest ab eodem ad eundem, ut notat Glossa in d. c. *Romana*. Vicarius autem, cum eandem jurisdictionem,

idèmq; tribunal habeat cum Episcopo, censetur idem cum Episcopo. Ergo. Quamvis si recusetur Vicarius ut suspectus, causa suspicionis ab Episcopo cognoscatur per c. 4. de *Officio Delegati in 6.* Sed de hoc alibi.

Deduces III. quòd sicut Episcopus, ita etiam Vicarius ordinariam in omnes subditos diocesanos, etiam in Parochos jurisdictionem habeat, arg. d. c. 2. de *Consuet. in 6.* Et hinc

Deduces IV. Officialem non tantum omnium Diocesanorum confessiones audire, eorum matrimoniis validè assistere, & in foro externo eorundem causas contentiosas saltem civiliter intentatas cognoscere, & judicare, sed talem facultatem etiam aliis Sacerdotibus delegare posse, teste Sanchez apud Layman lib. 1. rr. 7. §. 5. n. 18.

Deduces V. Vicarium generaliter, & sine expressis limitationibus constitutum præsumptionem habere pro se, quòd omnes causas Episcopalis jurisdictionis expediri possit, ad eò ut si in aliquo Canone dicatur, quid ad Episcopi vel Diocesani aut Ordinarii potestatem pertinere, etiam Vicario generali competere censendum sit, nisi inter casus exceptos, aut Episcopali dignitate proprios reperiat. Specialiter autem in c. 2. & 3. h. t. in 6. referatur potestas inquirendi, corrigendi, deponendi, puniendi, beneficia conferendi, & similia, quæ Episcopus verisimiliter nollet sine suo præcitu expediri, si in specie recorderetur; maxime si in singulari aliqua & mera gratia consistant, quæ proinde specialem Episcopi commissionem desiderant, sicuti & concessio literarum dimissorialium. c. cum nullus 3. de *Temporib. ordin. in 6.* Imò juxta praxim plerumque in rebus atque vicariis requirunt consensum Episcopi, nisi forsitan absens sit, & difficilis conventio vel periculum in mora: tunc enim similia Vicariis quoque concessa intelliguntur, quemadmodum de concessione dimissorialium

lium. expressè habetur in d. c. cum nullus. Confer. P. Engel. h. t. n. 10.

§. IX.

23 Contraria sunt modi, quibus officium & jurisdictio Vicarii finitur. Et verò officium Vicarii generalis finitur I. per obitum, resignationem, depositionem aut translationem Episcopi, adeò ut postea Vicarius nec incepta negotia sub Episcopo vivente aut regente perficere queat, nisi fortè à Capitulo fuerit confirmatus. Quo casu tamen, cum jam Capituli, non Episcopi Vicarius sit, hinc sunt, qui putent, quòd causam ipsi tanquam Vicario Episcopi à Sede Apostolica delegatam amplius expedire non valeat. Sed contrarium æquè probabile, imò probabilius videtur: cum enim Episcopalem jurisdictionem vice Capituli habeat, quodammodo est Vicarius Episcopi. Accedit, quòd licèt rescripta ad lites strictè interpretationis sint, quatenus tendunt in præjudicium partis, amplam tamen interpretationem recipiant, quatenus concernunt potestatem Principis concedentis, aut delegantis Sanchez d. l. 8. de Matr. disp. 27. §. 33.

24 II. Finitur aut potius suspenditur officium Vicarii generalis toto tempore, quò Episcopus est excommunicatus, interdictus vel suspensus ab officio, eò ipso quòd habeant idem tribunal. Glossa in c. 1. h. t. in 6. Ex quo tamen ne arguas, quòd Vicario in officio suo delinquente, etiam Episcopus deliquerit, ideò que tunc non Episcopus, sed Archi-Episcopus ejus Juxta sit: quia licèt jurisdictio Vicarii sit eadem cum jurisdictione Episcopi, aliò tamen modò residet in Vicario, scilicet dependenter ab Episcopo, cui proinde Vicarius ratione officii est subordinatus. Layman in c. 1. n. 9. h. t. in 6.

25 III. Finitur, si Episcopus Vicarium revocet, ut potest pro libitu, tanquam ad nutum amovibilem, ita quidem, ut licèt jurejurando promiserit, se nunquam Vicarium temotu-

rum, validè tamen eum revocet, quamvis non sine perjurii crimine, ut advertit Azor d. l. 3. c. 45. q. 14. & seqq. Quæ causa est, quòd Vicarius, quia perpetuus non est, ex se non habeat dignitatem, quæ beneficium Ecclesiasticum censeatur, aut incompatibilis sit cum alia dignitate aut beneficio; id quod hic obiter intinuo.

Sed enascitur dubium: si Episcopus simpliciter constituat aliquem Vicarium generalem, non factà mentione prioris jam existentis, an eo ipso prior sit revocatus? Affirmativam sustinet Vallengis h. t. §. 4. n. 2. & suadere videtur textus in c. 14. de Procuratoribus. & in l. 31. §. 2. ff. eod. ubi prior procurator revocari dicitur per constitutionem posterioris. Sed magis est, ut cum Panorm. in c. volentes. 8. de officio Legati n. 3. & cum Honorio h. t. n. 29. sentiam, Vicarium per simplicem constitutionem secundi non revocari, donec Episcopus specialiter revocationem exprimat; idque probatur ex l. 2. C. de Testamentaria tutela, ubi habetur primum tutorem non eò ipso revocari, quòd detur secundus. Ratio est: quia alioquin Vicarius nec verbis, nec facto revocatus dici potest; non verbis, ut supponitur; non facto: nam ut supra n. II. ostensum, expedit interdum esse plures Vicarios generales ejusdem Episcopi, consequenter posterioris constitutio effectum habere postet absque eo, quòd prior revocetur. Neque officit argumentum contrarium: diversa enim ratio subest in Procuratoribus, quorum officium solummodo privatum est, ubi concursus plurim impedimento esse solet; non sic in publicis, ubi sæpius unus non sufficit, & plus vident oculi, quàm oculus.

IV. Finitur officium Vicarii ejusdem morte, & proprià renuntiatione expressà vel tacitâ, ut per se liquet.

§. X.

Affinis Vicario Episcopi est Vicarius (ut 30 nun-

nuncupatur) *in Divinis*: nempe qui in divinis ministeriis, & cura animarum, seu in foro conscientiae alterius vices gerit. Et hic est vel temporalis, vel perpetuus.

Vicarius temporalis dicitur, qui ad tempus v. g. ob infirmitatem, graves occupationes, item ob Religionis ingressum durante tempore Novitiatus, aut quamcunque aliam justam absentiam ab Ordinario, vel ipso Beneficiario constituitur, & ab ordinario approbatur: etenim absentiam, sicut & Vicarius in beneficio curato substitutus ab Episcopo approbari debet, praecipue si Beneficiatus per longum tempus abesse velit. Trident. *sess. 23. de Reform. c. 1. & eadem omnino.* Quod si vero absentia modica sit, unius v. g. septimanarum, tunc universali consuetudine receptum testatur Barbosa *de Offic. & potest. Parochip. 1. c. 8. n. 52.* quod Parochus interea possit pro suo libitu Vicarium alius ad curam animarum approbatum substituere, etiam sine alia speciali Episcopi approbatione.

31 *Vicarius perpetuus* est, cui Episcopi auctoritate, & canonica institutione omnis Ecclesiae cura alterius nomine in perpetuum commissa est, ita ut amoveri nequeat, nisi ob causam in jure expressam juxta *c. 3. h. t.* Unde Vicarius sive Vicariae perpetuae sunt instar beneficiorum Ecclesiasticorum, & omnia, quae disponuntur de beneficiis curatis quo ad vacationem, aetatem, ordines, & alias qualitates, ac conditiones ad eadem requisitas, procedunt etiam de Vicariis perpetuis per *Clem. un. h. t. & ibi DD.* Potest autem & solet Vicarias perpetuas institui in Ecclesiis Parochialibus, quae Cathedralibus, Collegiatis seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, beneficiis seu Collegiis, aut piis locis quibuscunque unita & incorporata sunt, nullis appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus obstantibus. Trident. *sess. 7. de Reform. c. 7.* Sed

32 *Quaeres I.* An Episcopus vi hujus Decret-

ti facultatem habeat ponendi Vicarium perpetuum in Parochiis ita Monasterio unitis, ut vel ex primava fundatione, vel incorporatione, vel succedente praescriptione ibidem exponi possint Regulares, sicut id universim permixtum est in incorporatis pleno jure, scilicet tam quo ad temporalia, quam spiritualia juxta Bullam Pii V. *Ad exequendum circa sim. n.* Negative, sed quod praedicta constitutio Tridentini tantum intelligenda sit de iis Parochiis, quae solum quo ad temporalia sunt unitae, & semper per saeculares Clericos administratae. Ita declararunt Cardinales ad Trident. *sess. 25. de Regularib. c. 11. v. ad numerum amovibiles.* ubi etiam meminerunt Bullae Pii V. id ipsum decidentis. Ratio est: quia Episcopus ibidem pro Vicario perpetuo nec Clericum saecularem, nec Religiosum exponere posset: non Clericum saecularem, eo quod privaret Monasterium jure exponendi suum Religiosum, quae potestas privandi nulli Episcopo est concessa: non Religiosum, cum nequeat eum ab obedientia sui Praelati absolvere. Neque verisimile est, intentionem Concilii fuisse, unum verbo omnia Monasteria privare jure suo, quod habent circa expositionem Regularium ad Parochias incorporatas, non sine fructu Parochianorum, vel certe ipsas Abbates cogere, ut Regularem instituant tanquam Vicarium perpetuum, sicque eundem ab obligatione monastica & obedientia perpetuo dimittant. P. Engl. *de Privileg. Monast. privil. 46. n. 4.*

Planè approbationem expositorum quoad curam animarum etiam in similibus Parochiis pleno jure incorporatis Episcopo competere, perspicue decernit Trident. *sess. 23. de Ref. c. 15. & sess. 25. de Regularib. c. 11.* nisi hanc ipsam quoque approbationem per privilegium, vel praescriptionem acquisiverint Praelati inferiores: ita enim acquiri posse, docet nonster Panormit. *in c. cum non liceat 12. circa fin.*

fn. de Præscript. & Barb. de Officio Episcop.
p. 3. alleg. 72. n. 185.

33 *Quares II.* Penes quem resideat cura, id est, jus exercendi curam animarum? an penes Vicarium, vel Rectorem principalem loci, cui est Ecclesia unita? Sunt, qui sultineant curam animarum ad utrumque spectare: ad Rectorem in habitu, ad Vicarium verò in actu, ita ut Vicariâ vacante per resignationem vel mortem Vicarij, principalis Rectoris potentia habitualis in actum exeat. Layman in *qq. can. de Prælat. Ecclesiast. q. 208.* Ego non facile recedo à Panormitano, qui in *c. extirpanda. 30. §. qui verò in repet. n. 15. de Præbend.* Distinguit inter Vicarium perpetuum, & temporalem, illique totam animarum curam attribuit privativè quo ad Rectorem principalem, adeò ut hic nequeat, non requisito prius Vicario, se se ingerere in cura fori pœnitentialis, vel aliorum Sacramentorum administratione: Vicario verò temporali nudum exercitium curæ aliquamdiu concedit, donec scilicet à Principali revocetur, & per eum rursus exerceatur, ipsâ curâ, seu jure ad curam exercendam semper remanente penes Rectorem principalem. Disparitas est: quia Principalis propter solam legitimam ad tempus absentiam non privatur curâ sibi per institutionem semel concessâ, ut patet ex *t. r. de Clerico agror. neque etiam per ullum actum specialem Vicario temporali committitur cura.* Econtra Vicarius perpetuus canonicè institui juberetur in *d. c. extirpanda.* ac per eam institutionem tota cura transferri censetur, non revocanda, nisi in casibus à jure permissis. Atque hæc sententiam firmatur tum per *Clem. un. h. r.* ex qua manifestum est, Vicarium perpetuum idem jus ad curam habere, quod alius Curatus, tum etiam per *extravag. execrabilis. 4. de Præbend.* Ubi circa finem insinuat, prohibitionem ejusdem extravagantis, ne quis retineat plura beneficia curata, se non exten-

dere ad Rectorem, qui perpetuum, bene autem, qui temporalem duntaxat Vicarium substitutum habet; cujus ratio alia dari nequit, quàm quòd priori casu tota cura penes Vicarium existat, consequenter nil obstat, quo minus Rector principalis alterius Ecclesiæ curam gerere valeat.

Interim monendum, etsi tota cura animarum, saltem in actu extra casum vacantia, ad Vicarium perpetuum pertineat, spectare tamen ad Rectorem principalem curam Ecclesiæ quò ad externam defensionem, vindicationem, vel fabricæ conservationem, præsertim si is majorem partem fructuum percipiat, & Vicario congruam solum tribuat sustentationem, ut propterea Vicarius perpetuus dicatur Rector animarum, non autem Ecclesiæ, nisi & reliquam curam ex speciali commissione habeat. Vid. Pirring *h. t. n. 16.*



TITULUS XXIX.

De Officio & potestate Judicis delegati.

SUMMARIA.

1. Quid, 2. usque 7. *Et quotuplex sit jurisdictio delegata?*
7. 8. *Quis deleget?*
9. *Usque 14. Delegatus an subdeleget?*
14. 15. *Quis delegandus?*
16. 17. *Num Laico causa temporalis Clerici demandari possit?*
18. *Usque 24. Omnia sunt delegabilia, que non sunt reservata, aut respiciunt industriam personæ.*
24. *Delegatio fit vel uni, vel pluribus.*
25. *Finis delegationis.*
26. *Usque 31. Potestas delegati.*
31. *Ad quem à Judice dato, delegato, aut mandatario appelletur?*
32. *Et seqq. recensentur modi, quibus jurisdictio delegata cessat.*

Et